

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel d.d 16 oktober 2018
Registratienummer Z/17/047725 / DOC-18076551
Onderwerp Arbeidsmigranten
Commissie Bestuur en Financiën
Portefeuillehouder Dirk Jan Knol

Te nemen besluit

De woonomstandigheden voor de arbeidsmigranten in de gemeente verbeteren, de problemen van de bestaande kamerbewoning voor omwonenden tegengaan en de vrijkomende woonruimte geschikt maken voor jongeren, gezinnen en zo mogelijk spoedzoekers in onze gemeente, conform de integrale aanpak die in 2017 is ingezet. Daartoe de door het college in 2017 geformuleerde uitgangspunten en de tot dusver in 2018 genomen besluiten onderschrijven. Op een later moment besluiten over bestemmingsplanwijzigingen, in nauwe samenhang met nog door het college te nemen besluiten over afgifte van (omgevings)vergunningen, goedkeuring van beheersplannen, (mogelijke) exploitatievergunningen en anterieure overeenkomsten.

Aangeboden stukken ter bespreking

- 1) Raadsvoorstel 'Huisvesting Arbeidsmigranten'
- 2) Raadsbesluit 'Huisvesting Arbeidsmigranten'
- 3) Achtergrondstukken in de bijlagen

Bijzonderheden

Om te voorkomen dat een prijsopdrijvend effect plaatsvindt van grond of opstallen – waardoor partijen of derden onevenredig zouden kunnen worden bevoordeeld of benadeeld – zijn bepaalde aspecten van de brede aanpak of besluiten daaromtrent niet eerder openbaar gemaakt. Die geheimhouding kan met het aanbieden van dit voorstel en de bijlagen aan de raad, per 24 oktober 2018 komen te vervallen.

Betrokken personen en/of partijen

Inwoners, Arbeidsmigranten, Werkgevers & Ondernemers, Investeerders, Ontwikkelaars, Huisvesters, Uitzendbureaus, Expertisecentrum Flexwonen (EF), Vereniging Huisvesters Arbeidsmigranten (VHA), Provincie Zuid-Holland (PZH), Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH), Politie, Brandweer e.a.

Laatste vergadering(en) waarin dit onderwerp eerder is geagendeerd

Conferentie I - 9 december 2016
Conferentie II - 23 juni 2017
Raadsbijeenkomst I - 4 oktober 2017
Raadsbijeenkomst II - 7 februari 2018
Raadsbijeenkomst III - 1 oktober 2018
Werkbezoek - 12 oktober 2018

Achtergrondstukken ter kennisname

Uitgangspunten Project Arbeidsmigranten – 19 september 2017
Collegebesluit – 23 januari 2018
Collegebesluit – 3 juli 2018
Collegebesluit – 18 september 2018
Raadsinformatiebrief – 8 februari 2017
Raadsinformatiebrief – 12 juli 2018
Raadsinformatiebrief – 19 september 2018

Inleiding & argumentatie

Arbeidsmigranten vervullen een belangrijke rol in de lokale en regionale economie van onze gemeente. Het gaat om meer dan 1.000 werknemers in onze gemeente en dat aantal zal de komende jaren naar verwachting verder toenemen, op allerlei vakgebieden. Veel ondernemingen in Bodegraven-Reeuwijk, van klein tot groot, zouden zonder arbeidsmigranten niet of niet goed meer kunnen functioneren.

Hoeveel arbeidsmigranten er exact zijn is niet met zekerheid te zeggen. Op basis van onderzoek schat de gemeente in dat tussen de 750 en 1.500 arbeidsmigranten zich hier hebben gevestigd. De schattingen lopen zo uiteen omdat arbeidsmigranten zich vaak niet inschrijven bij de gemeente. De ondernemers met wie wij spreken schatten in dat het totale aantal arbeidsmigranten weleens 2000 zou kunnen zijn. Niet al deze mensen wonen overigens in onze gemeente.

De gemeente wil dat alle hier wonende arbeidsmigranten zich inschrijven. Zo krijgt de gemeente een nauwkeuriger beeld van de omvang van de huisvestingsproblematiek. Daar komt bij dat inwoners die niet staan ingeschreven, ook niet bijdragen aan de inkomsten van de gemeente, terwijl zij wel van de voorzieningen gebruik kunnen maken en maatschappelijke kosten met zich meebrengen.

Voor de arbeidsmigranten is te weinig fatsoenlijke huisvesting beschikbaar. Zij zoeken allemaal een onderkomen op de toch al krappe woningmarkt. Dat gaat behalve om mensen die alleen voor een kortere periode in onze gemeente werken, ook om mensen die hier maandenlang aan het werk zijn of zich hier blijvend willen vestigen, al dan niet met schoolgaande kinderen. Voor starters of spoedzoekers is het daardoor ook nog lastiger om aan huisvesting in onze gemeente te komen.

Het gemeentebestuur vindt daarom betere huisvesting voor arbeidsmigranten noodzakelijk. Sinds 2017 zet de gemeente in op een brede aanpak. Werkgevers zijn het daarmee eens en hebben de gemeente gevraagd om in gezamenlijkheid de huisvesting beter te gaan organiseren. Het gemeentebestuur heeft dit voornemen als prioriteit opgenomen in het raadsprogramma voor 2018-2022.

Vanuit het gemeenschappelijke belang en een gezamenlijke verantwoordelijkheid worden met werkgevers en ondernemers verschillende instrumenten tot uitvoering gebracht, zoals huisvestingsverordening, toeristenbelasting, registratie, taalonderwijs en nieuwbouw. Het realiseren van nieuwe, goed beheerde alternatieven voor de bestaande kamerbewoning vormt een belangrijk aspect in de aanpak.

Arbeidsmigranten wonen nu vaak met te velen in slecht onderhouden woningen. Daarbij is soms sprake van onveilige en onhygiënische situaties, mede doordat er geen professioneel beheer is. Het komt ook voor dat de kamerverhuur aan arbeidsmigranten illegaal is. De intensieve bewoning in bijvoorbeeld het centrum van Bodegraven leidt soms tot overlast voor omwonenden.

Het gemeentebestuur wil een eind maken aan deze ongewenste, soms zelfs ontoelaatbare vormen van huisvesting. Dat kan door arbeidsmigranten een goed alternatief te bieden. Bijkomend voordeel is dat de vrijkomende woonruimte dan kan worden opgeknapt en vervolgens worden verhuurd of verkocht aan (ook andere) woningzoekenden, zoals spoedzoekers, starters en gezinnen. Samen met investeerders in het project worden daarover in het kader van dorpsontwikkeling afspraken gemaakt.

Zowel gemeente als bedrijven zien nieuwbouw als de belangrijkste oplossing voor de grote vraag naar kwalitatief goede wooneenheden voor arbeidsmigranten. Als arbeidsmigranten terecht kunnen in betere en professioneel beheerde huisvesting, hebben zij een goed alternatief voor de te druk bevolkte, ongeschikte woningen. Andersom zijn werkgevers dan ook niet langer afhankelijk van ongeschikte woningen en kunnen zij terecht bij goede, maatschappelijk verantwoorde huisvesting.

De gemeente heeft verschillende locaties onderzocht op hun geschiktheid voor nieuwbouw of herbouw voor het goed beheerd huisvesten van grotere aantallen arbeidsmigranten. Daarvan zijn twee kansrijke locaties overgebleven: één op het perceel Groote Wetering II (640 plekken) en één op de locatie aan de Duitslandweg (ca. 300 plekken).

Beide locaties hebben als voordeel dat zij dichtbij een aantal grote werkgevers zijn gelegen. Vanwege de schaal waarop gebouwd en beheerd kan worden, is het mogelijk om een fatsoenlijke leefomgeving

te creëren en 24/7 toe te zien op het ordentelijk gebruik daarvan. Als de gebouwen professioneel worden beheerd, blijft het leefklimaat aantrekkelijk en kan ook overlast worden voorkomen.

In de aanpak gaan de gemeente en de ondernemers arbeidsmigranten ook ondersteunen met cursussen, vooral taalcursussen. Daarmee kunnen zij gemakkelijker met Nederlandse collega's, leidinggevenden en buurtgenoten communiceren. Voor degenen die zich definitief in Bodegraven-Reeuwijk willen vestigen, wordt het proces van inburgering zo ook versneld.

Duurzaamheid

Arbeidsmigranten zijn in toenemende mate onderdeel van onze samenleving. Het in brede zin beter organiseren en beheren van de huisvesting (van taalonderwijs tot en met registratie als inwoner) en het voorkomen van overlast voor omwonenden of uitbuiting van mensen in een afhankelijke positie, maakt dat we met elkaar duurzaam en gezond samen kunnen leven in onze dorpen en wijken. Daarbij hebben de initiatief nemende partijen voor de beide nieuwbouwlocaties aangegeven dat zij uiteenlopende duurzaamheidsmaatregelen zullen nemen in de ontwikkeling van de huisvesting.

Vervolgtraject

De verschillende onderdelen van de brede aanpak worden verder tot uitvoering gebracht. Naast de genoemde instrumenten worden ook de nieuwbouwlocaties verder uitgewerkt. Besluitvorming over de bestemmingsplanwijzigingen wordt in een later stadium geagendeerd in de gemeenteraad, in nauwe samenhang met de nog door het college van B&W te nemen besluiten over afgifte van (omgevings)vergunningen, goedkeuring van beheersplannen, (mogelijke) exploitatievergunningen en anterieure overeenkomsten.

Burgemeester en wethouders van Bodegraven-Reeuwijk,

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

drs. J.G. de Jager

mr. C. van der Kamp